

Iekļaušana un daudzveidība Erasmus+ programmā

Erasmus+ 2021 - 2027

EIROPAS SAVIENĪBA

Valsts izglītības
attīstības aģentūra

Erasmus+

Bagātini pieredzi, domā plašāk

Kas ir iekļaušanas un daudzveidības prioritāte Erasmus+ programmā?

Iekļaušanas un daudzveidības prioritāte Erasmus+ programmā nodrošina vienlīdzīgu piekļuvi programmai visiem cilvēkiem — īpaši tiem, kuri saskaras ar šķēršļiem dalībai izglītībā, apmācībā un jaunatnes aktivitātēs.

Tās mērķi ir:

- Nodrošināt vienlīdzīgas iespējas piekļūt Erasmus+ iespējām visiem, īpaši personām ar mazāk iespējām vai dažādiem šķēršļiem.
- Paplašināt līdzdalību mazāk pārstāvēto, marginalizēto vai neaizsargāto grupu vidū.
- Veicināt vienlīdzību, daudzveidību un iekļaujošu kultūru visos izglītības un jaunatnes sektoros.
- Stiprināt piederības sajūtu, sociālo integrāciju un sabiedrības saliedētību.
- Veidot noturīgu un iekļaujošu sabiedrību, kur ikviens var attīstīties, mācīties un aktīvi līdzdarboties.

Kā var veicināt prioritāti projekta aktivitātēs?

Projekta saturu veidojot par iekļaušanas jautājumiem:

- iekļaujošās pedagogijas metodes;
- rokasgrāmatas darbam ar skolēniem no nelabvēlīga sociālā fona;
- pieejamu mācību platformu, lietotņu un satura izstrāde dažādu vajadzību mērķgrupām (ar subtitriem, audio, fontu utt.)
- vienaudžu atbalsta sistēmas ;
- prakses vietas cilvēkiem ar dažādām vajadzībām;
- vienkāršoti mācību materiāli cilvēkiem ar mācīšanās grūtībām u.d.c.

Praktiski integrējot iekļaušanas un daudzveidības aspektus ikvienā projektā

Kā var veicināt prioritāti projekta aktivitātēs?

Praktiskie aspekti ikvienā projektā:

- iekļaujoša dalībnieku atlase, godīgi un līdzvērtīgi nosacījumi visiem dalībniekiem
- aktivitātes:
 - pirms projekta (vajadzību apzināšana, iesaiste lēmumu pieņemšanā un projekta izstrādē, informēšana, atbalsts utt.)
 - projekta laikā (dalībnieku atlase, sagatavošanās, īstenošana, rezultāti utt.)
 - pēc projekta (vērtēšana, projekta rezultātu izplatīšana un izmantošana, turpmāki pasākumi utt.)

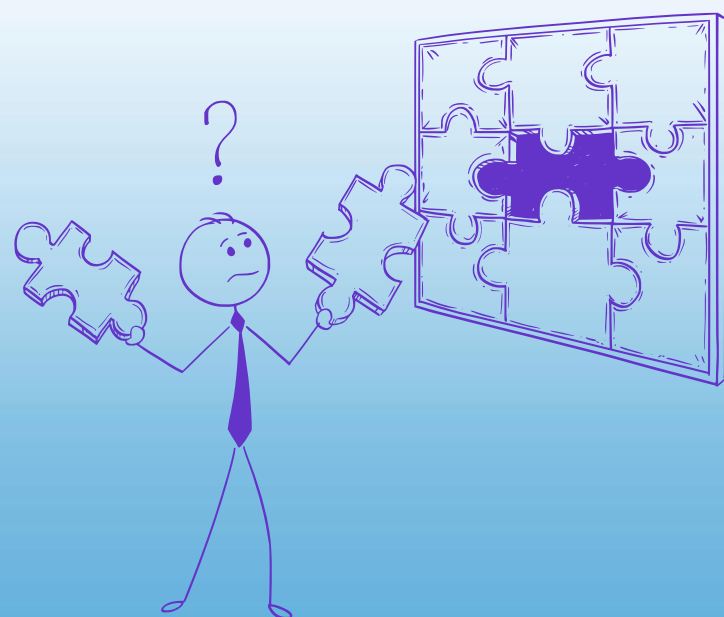
Piemēri iekļaujošām aktivitātēm:

- Iekļaujošas aktivitātes atbilstoši mērķgrupām – nodarbības, darbnīcas, pieredžu apmaiņa, kultūras vakari utt.;
- Pieejama fiziskā un digitālā vide, t.sk. digitālā iekļaušana un līdzdalība
- Tehniskais un psihologiskais atbalsts
- Droša un cieņpilna projekta vide
- Pieejama un saprotama informācija

Galvenie šķēršļi un izaicinājumi cilvēkiem ar mazāk iespējām

Dalībnieki ar mazāk iespējām bieži saskaras ar personisku, sabiedrisku un sistēmisku šķēršļu kombināciju, tostarp:

- Finansiāli ierobežojumi
- Nepietiekama informācija un atbalsta sistēmas
- Valodas un komunikācijas grūtības
- Invaliditāte vai ar veselību saistīti izaicinājumi
- Kultūras izolācija vai sociāla atstumtība
- Stereotipi un sabiedrības aizspriedumi, kas attur cilvēkus no pārliecības, ka Erasmus+ ir domāts arī viņiem

Turklāt šie stereotipi bieži vien izraisa šo personu izslēgšanu, jo viņi tiek uztverti kā mazāk spējīgi vai neatbilstoši «pareizajam dalībnieka profilam».

Galvenie šķēršļi un izaicinājumi cilvēkiem ar mazāk iespējām

Dalībnieki ar invaliditāti - fiziskiem, garīgiem, intelektuāliem vai maņu traucējumiem

Dalībnieki ar veselības problēmām – veselības traucējumiem, smagām slimībām; hroniskām saslimšanām u.c.

Dalībnieki, kas saskaras ar izaicinājumiem, kas saistīti ar izglītību un mācībām – personas, kurām dažādu iemeslu dēļ ir sarežģīti gūt rezultātus izglītības un apmācības sistēmās, kā arī priekšlaicīgi mācības pārtraukušās personas, jaunieši, kas nemācās, nestrādā un neapgūst arodu (NEET), mazkvalificēti pieaugušie u.c.

Dalībnieki ar kultūras atšķirībām – migranti, bēgļi, nacionālās vai etniskās minoritātes; zīmju valodas lietotāji vai cilvēki ar valodas adaptācijas un kultūras integrācijas grūtībām.

Dalībnieki ar sociālajiem šķēršļiem – sociālā atstumtība, ierobežotas sociālās prasmes, augsta riska uzvedība, likumpārkāpumu vai atkarību pieredze, sarežģīti ģimenes apstākļi – persona ir bārenis, dzīvojusi aprūpes iestādē, aprūpē vecākus, brāļus un māsas u.c.

Dalībnieki ar ekonomiskiem šķēršļiem – zems dzīves vai ienākumu līmenis, vajadzība strādāt paralēli mācībām, atkarība no sociālās drošības sistēmas, ilgstošs bezdarbs, nestabila ekonomiskā situācija vai nabadzība, kļūšana par bezpajumtnieku u.c.

Dalībnieki, kas pakļauti diskriminācijai – dzimuma, vecuma, etniskās izcelsmes, reliģiskās piederības, uzskatiem, seksuālās orientācijas, invaliditātes u.c.

Dalībnieki ar ģeogrāfiskiem šķēršļiem - personas no attāliem vai lauku reģioniem, kurām ierobežots sabiedriskais transports; mazāk attīstīta pakalpojumu infrastruktūra.

Kā atlasīt un iekļaut projektā dalībniekus ar mazāk iespējām?

Organizācijas var veicināt iekļaušanu, veicot šādas darbības:

- Izmantojot iekļaujošas uzrunas un informēšanas stratēģijas
- Vienkāršojot pieteikšanās un atlases procesus
- Nodrošinot sagatavošanas atbalstu, piemēram, mentorus vai valodas palīdzību
- Izvairoties no stigmatizējošām 'birku' pielikšanas un ievērojot konfidencialitāti
- Sadarbojoties ar vietējiem partneriem, lai identificētu cilvēkus ar neredzamām šķēršļiem u.c.
- Izmantojot Erasmus+ finanšu atbalstu instrumentus u.c.

Svarīgi atcerēties, ka atlasī nevajadzētu balstīt uz augstiem akadēmiskiem sasniegumiem vai valodas prasmēm. Daudziem cilvēkiem ar mazāk iespējām — īpaši tiem, kuriem ir veselības grūtības, mācīšanās traucējumi vai sarežģīta dzīves pieredze — var būt grūti izpildīt šādas formālās prasības, **taču tieši viņi bieži no dalības iegūst visvairāk.**

Šādas prasības var netīši izslēgt tos, kuru rezultātus būtiski ietekmē ārējie apstākļi, piemēram, nabadzība, nedrošība, diskriminācija vai trauma. Erasmus+ jāpielāgojas šo dalībnieku realitātei, atzīstot viņu potenciālu ārpus standarta rādītājiem.

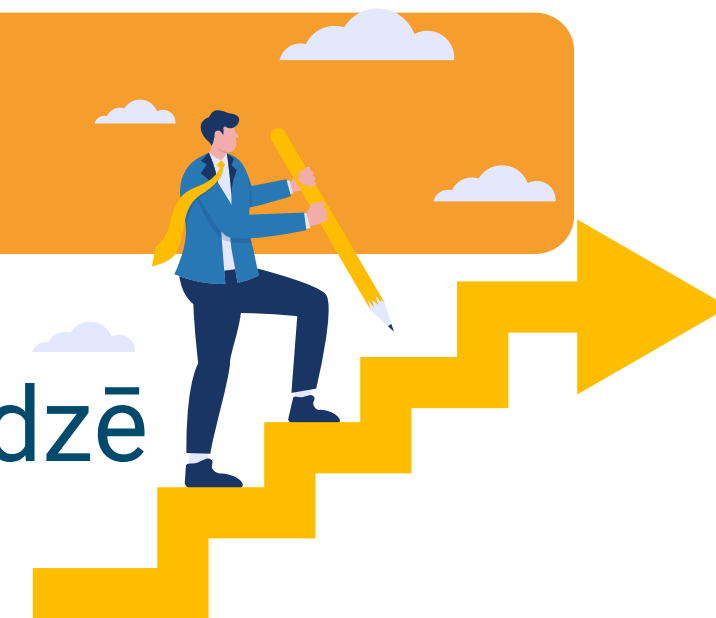

Ieteikumi godīgai un līdzvērtīgai dalībnieku atlasei

Paplašināti ieguvumi dalībniekiem

Personiskā izaugsme un pašapziņa

- Paaugstināta pārliecība par sevi, neatkarība un izturība
- Sajūta par sasniegumu, piedaloties starptautiskā pieredzē
- Lielāka motivācija atgriezties izglītībā vai darba tirgū

Sociālās un komunikācijas prasmes

- Uzlabotas sadarbības, empātijas un starpkultūru izpratnes prasmes
- Praktiskas valodas prasmes un komunikācijas pārliecība
- Dziļāka piederības sajūta dažādās vidēs

Paplašināti ieguvumi dalībniekiem

Izglītības un profesionālā attīstība

- Uzlabots CV un nodarbināmības iespējas
- Jaunu akadēmisko vai karjeras virzienu atklāšana
- Uzlabotas digitālās un organizatoriskās prasmes

Skata punkta maiņa caur vides nomaiņu

- Atrašanās ārpus ierastās vides paplašina redzesloku
- Jaunieši no sarežģītiem apstākļiem sāk apzināties savu potenciālu
- Var kļūt par pagrieziena punktu tiem, kuri riskē pamest izglītību vai būt sociāli atstumti

Ieguvumi organizācijām

Daudzveidīgākas un iekļaujošākas pieejas iedzīvināšana organizācijā

Spēcīgākas spējas atbalstīt dažādu vajadzību izglītojamos

Jaunas starptautiskas partnerības un sadarbības iespējas

Uzlabotas darbinieku prasmes iekļaujošā mācīšanās, mentoringā un starpkultūru komunikācijā

Pozitīvs organizācijas tēls kā sociāli atbildīgai un iekļaujošai institūcijai

Iekļaujošas vides pozitīva ietekme uz izglītības kvalitāti – dalībnieki kļūst motivētāki, uzlabojas viņu līdzdalība, sekmes un emocionālā labklājība, kas sekmē arī organizācijas kopējo izaugsmi.

Projektu īstenošanu atzina

- cilvēki no sociālā atstumtības riskam pakļautām grupām ierauga, ka ir iespēja arī **izrauties no "apburtā loka"** un ir pieejamas daudz un dažādas iespējas;
- vidusskolēnu intereses palielināšanās par *STEM* programmu saturu, **labāks stundu apmeklējums, mazāks procents ar skolēnu nesekmību un atbiršanu**;
- *Erasmus+* sniedz šiem dalībniekiem **pieredzi, ko viņi, visticamāk, citādi nepieredzētu** - komunikācija ar citu valstu skolēniem, ceļošanas pieredze, atbildības uzņemšanās par noteiktām aktivitātēm;
- dalībnieki atgriežas no mobilitātes daudz **iedvesmotāki, motivētāki, centīgāki, bieži vien sasniedz labākus mācību rezultātus**, grib iesaistīties vairāk skolas dzīvē;
- mūsu izteiktākā mērķa grupa KA1 projektos ir personas ar destruktīvām problēmām, ir gandarījums vērot kā **persona atveras un mainās** projekta laikā, redzot iespējas un mainoties pieredzē ar citiem;
- dalībnieks **noticēja**, ka viņš arī spēj iesaistīties šādā projektā;
- kļūst **pārliecinātāki** par savām spējām;
- dalībnieki ir ieguvuši **teorētiskas un praktiskas zināšanas** ārvalstīs, nepārvaldot angļu valodu, tulks un ceļojuma izdevumu apmaksa deva šādu iespēju.

Iekļaušana un jēgpilna līdzdalība nav tikai individuāls ieguvums —
tā ir būtiska visas sabiedrības attīstībai.

Jo vairāk cilvēku saņem iespējas augt, mācīties un līdzdarboties, jo vienotāka,
spēcīgāka, zināšāka un konkurētspējīgāka kļūst sabiedrība. Šī kopīgā
spēcināšana nostiprina mūsu kopienas, ekonomiku un nākotni.

“ —

**Dažiem Erasmus+ aktivitāte var mainīt dzīvi, bet citiem tā var
būt tikai kārtējais punkts dzīves gājumā.**

**Labākie projekti vienmēr ir tie, kas spēj radīt
reālas pārmaiņas to dalībniekiem!**

Erasmus+

Noderīgi resursi

Plašāka informācija par prioritāti un noderīgi resursi:

<https://www.erasmusplus.lv/ieklausana-un-daudzveidiba>

Rokasgrāmata Erasmus+ projektu īstenotājiem par horizontālajām prioritātēm | VIAA

Ieteikumi godīgai un līdzvērtīgai dalībnieku atlasei

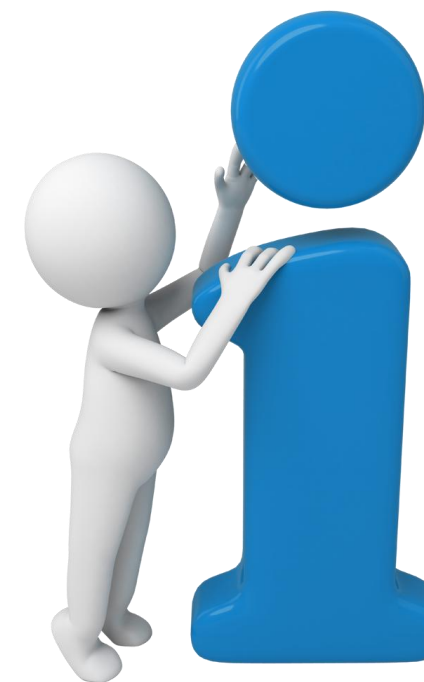
**SALTO Resursu centra iekļaušanas un daudzveidības stiprināšanai
izglītības un mācību jomā mājaslapa**

Erasmus+ iekļaušanas un daudzveidības stratēģijas īstenošanas vadlīnijas

Erasmus+ rokasgrāmata | Individuālā skolēnu mobilitāte skolu izglītībā

Paldies par uzmanību!
erasmusprioritates@viaa.gov.lv

Erasmus+

Bagātini pieredzi, domā plašāk